

TS. TRẦN THUY BÌNH (Chủ biên)
NGUYỄN TIẾN DŨNG - ThS. LÊ THỊ MAI HOA
NGUYỄN THU HUYỀN - NGUYỄN THỊ HẠNH

Giáo trình Công nghệ MAY

SÁCH DÙNG CHO CÁC TRƯỜNG ĐÀO TẠO HỆ TRUNG HỌC CHUYÊN NGHIỆP

NHA XUẤT BẢN GIÁO DỤC

TS. TRẦN THỦY BÌNH (Chủ biên)
NGUYỄN TIẾN DŨNG – ThS. LÊ THỊ MAI HOA
NGUYỄN THỊ HẠNH – NGUYỄN THU HUYỀN

GIÁO TRÌNH CÔNG NGHỆ MAY

(Sách dùng cho các trường đào tạo hệ Trung học chuyên nghiệp)

NHÀ XUẤT BẢN GIÁO DỤC

Lời giới thiệu

Năm 2002, Vụ Giáo dục Chuyên nghiệp – Bộ Giáo dục và Đào tạo đã phối hợp với Nhà xuất bản Giáo dục xuất bản 21 giáo trình phục vụ cho đào tạo hệ Trung học Chuyên nghiệp (THCN). Các giáo trình trên đã được nhiều trường sử dụng và hoan nghênh. Để tiếp tục bổ sung nguồn giáo trình đang còn thiếu, Vụ Giáo dục Chuyên nghiệp phối hợp cùng Nhà xuất bản Giáo dục tiếp tục biên soạn một số giáo trình, sách tham khảo phục vụ cho đào tạo ở các ngành : Điện – Điện tử, Tin học, Khai thác cơ khí, Công nghiệp Dệt May – Thời trang. Những giáo trình này trước khi biên soạn, Vụ Giáo dục Chuyên nghiệp đã gửi đề cương về trên 20 trường và tổ chức hội thảo, lấy ý kiến đóng góp về nội dung đề cương các giáo trình nói trên. Trên cơ sở nghiên cứu ý kiến đóng góp của các trường, nhóm tác giả đã điều chỉnh nội dung các giáo trình cho phù hợp với yêu cầu thực tiễn hơn.

Với kinh nghiệm giảng dạy, kiến thức tích lũy qua nhiều năm, các tác giả đã cố gắng để những nội dung được trình bày là những kiến thức cơ bản nhất nhưng vẫn cập nhật được với những tiến bộ của khoa học kỹ thuật, với thực tế sản xuất. Nội dung của giáo trình còn tạo sự liên thông từ Dạy nghề lên THCN.

Các giáo trình được biên soạn theo hướng mở, kiến thức rộng và cố gắng chỉ ra tính ứng dụng của nội dung được trình bày. Trên cơ sở đó tạo điều kiện để các trường sử dụng một cách phù hợp với điều kiện cơ sở vật chất phục vụ thực hành, thực tập và đặc điểm của các ngành, chuyên ngành đào tạo.

Để việc đổi mới phương pháp dạy và học theo chỉ đạo của Bộ Giáo dục và Đào tạo nhằm nâng cao chất lượng dạy và học, các trường cần trang bị đủ sách cho thư viện và tạo điều kiện để giáo viên và học sinh có đủ sách theo ngành đào tạo. Những giáo trình này cũng là tài liệu tham khảo tốt cho học sinh đã tốt nghiệp cần đào tạo lại, nhân viên kỹ thuật đang trực tiếp sản xuất.

Các giáo trình đã xuất bản không thể tránh khỏi những sai sót. Rất mong các thầy, cô giáo, bạn đọc góp ý để lần xuất bản sau được tốt hơn. Mọi góp ý xin gửi về : Công ty Cổ phần sách Đại học – Dạy nghề, 25 Hàn Thuyên – Hà Nội.

VỤ GIÁO DỤC CHUYÊN NGHIỆP – NXB GIÁO DỤC

Lời nói đầu

Trang phục là một trong những nhu cầu thiết yếu của con người. Trang phục giúp cho con người hoà hợp với môi trường tự nhiên. Trang phục tô điểm cho người mặc, làm đẹp thêm cuộc sống. Vì thế ngành công nghiệp Thời trang – ngành sản xuất ra những sản phẩm mặc và làm đẹp cho con người – đang ngày một phát triển.

Ở Việt Nam, ngành công nghiệp Dệt – May – Thời trang thu hút ngày càng nhiều lao động. Nhu cầu học nghề may và thiết kế thời trang để tham gia vào ngành công nghiệp Thời trang đang cuốn hút nhiều bạn trẻ. Bộ giáo trình này được biên soạn nhằm đáp ứng nhu cầu học tập, nghiên cứu và giảng dạy các môn học chính của chuyên ngành May – Thời trang.

Bộ giáo trình được biên soạn theo chương trình đào tạo hệ THCN của Bộ Giáo dục và Đào tạo. Bộ sách gồm bốn cuốn :

1. "**Giáo trình Mỹ thuật trang phục**" của TS. Trần Thuỷ Bình được cấu tạo từ hai mảng kiến thức : Phần A "Lịch sử Thời trang", giới thiệu khái quát về thói quen, thị hiếu thẩm mỹ, tập quán mặc trong quá khứ của các dân tộc trên thế giới và của người Việt Nam. Với thời lượng khoảng 30 tiết, giáo trình cung cấp không chỉ những nội dung cơ bản, cô đọng nhất về lịch sử trang phục mà cả những kiến thức về thời trang và mốt. Trong khuôn khổ của thời lượng 45 tiết, phần B được trình bày thành 3 chương. Chương thứ nhất bàn về màu sắc. Chương thứ hai nêu các yếu tố khác của mỹ thuật trang phục. Chương thứ ba nghiên cứu bố cục và các thủ pháp xây dựng bố cục cùng hiệu quả thẩm mỹ do các bố cục đem lại.

2. "**Giáo trình Vật liệu may**" do ThS. Lê Thị Mai Hoa biên soạn, với khung thời lượng ấn định cho môn học này là 60 tiết, chia thành hai phần. Nội dung phần một trình bày về nguyên liệu may, lý giải định nghĩa, kiểu dệt cùng tính chất sử dụng của các loại vải dệt kim và dệt thoi. Nội dung phần hai giới thiệu, phân loại, tính chất, cách nhận biết và phạm vi sử dụng các loại phụ liệu may như chỉ, vật liệu dựng, vật liệu cài...

3. "**Giáo trình Thiết kế quần áo**" của nhóm tác giả Nguyễn Tiến Dũng, Nguyễn Thị Hạnh và ThS. Nguyễn Thuý Ngọc được biên soạn cho thời lượng 120 tiết, cũng chia thành hai phần : Phần A đề cập đến các nội dung gồm những kiến thức cơ sở như phương pháp lấy số đo cơ thể, đặc điểm kết cấu các chủng loại quần áo và hệ thống cỡ số... Phần B hướng dẫn cách trình bày bản vẽ

thiết kế kỹ thuật và trang bị cho học sinh các kiến thức và phương pháp thiết kế các kiểu quần áo thông dụng.

4. "Giáo trình Công nghệ may" của các tác giả Nguyễn Tiến Dũng, Nguyễn Thị Hạnh, ThS. Lê Thị Mai Hoa, Nguyễn Thu Huyền biên soạn là giáo trình cho môn học cùng tên với thời lượng 90 tiết. Phần A gồm 5 chương, đề cập đến kỹ thuật cơ bản của nghề may như kỹ thuật khâu tay, kỹ thuật may máy cùng các thiết bị, dụng cụ sử dụng trong nghề. Cách tính định mức vải cho các loại quần áo. Phần B hướng dẫn quy trình, kỹ thuật may các kiểu quần áo thông dụng.

Nội dung của từng cuốn sách và cả bộ sách có tính thống nhất cao : Trình bày ngắn gọn, cô đọng nhưng súc tích, dễ sử dụng. Bộ sách là cơ sở để các giáo viên có thể biên soạn bài giảng cho phù hợp với đối tượng học. Trong quá trình sử dụng, các giáo viên có thể điều chỉnh số tiết của từng chương sao cho phù hợp với thời gian cho phép của từng trường. Bộ sách giúp cho học sinh dễ theo dõi bài giảng của các giáo viên, nắm bắt lý thuyết các môn học. Trong bộ giáo trình này, chúng tôi không đề ra nội dung thực hành vì trang thiết bị phục vụ thực hành của các trường không đồng nhất. Tuy nhiên nội dung của các cuốn sách cũng là sườn chính để giáo viên theo đó mà tổ chức các tiết học thực hành. Sách cũng là cơ sở để các giáo viên có thể phát triển, mở rộng bài giảng nếu thời gian cho phép.

Tập thể các tác giả tham gia biên soạn bộ sách này là các giáo viên giảng dạy lâu năm, giàu kinh nghiệm của các trường Dạy nghề, Cao đẳng và Đại học. Trong số đó có những tác giả đã và đang tham gia quản lý may và quản lý đào tạo ; nhiều tác giả có bề dày kinh nghiệm viết sách giáo khoa và thẩm định sách giáo khoa của Bộ Giáo dục và Đào tạo. Những kinh nghiệm giảng dạy và viết sách nhiều năm được các tác giả đúc kết và đưa vào nội dung sách, làm cho các cuốn sách thêm phần chuẩn xác và hấp dẫn.

Bộ giáo trình được biên soạn cho đối tượng là học sinh THPT. Tuy nhiên bộ sách cũng là tài liệu tham khảo tốt, bổ ích cho sinh viên Cao đẳng và Đại học thuộc chuyên ngành công nghệ may và thiết kế thời trang cũng như các nhà thiết kế thời trang, các kỹ thuật viên, các nhà tổ chức, quản lý may thời trang đang làm việc ở các cơ sở kinh tế, sản xuất, kinh doanh hàng may mặc và thời trang và bạn đọc yêu thích nghề may.

Mặc dù đã cố gắng khi biên soạn nhưng chắc chắn không tránh khỏi khiếm khuyết. Rất mong nhận được những ý kiến đóng góp của người sử dụng để lần tái bản sau được hoàn chỉnh hơn. Mọi đóng góp xin được gửi về Công ty Cổ phần Sách Đại học - Dạy nghề - 25 Hàn Thuyên, Hà Nội.

TS. TRẦN THUY BÌNH (Chủ biên) cùng các tác giả

MỤC LỤC

	<i>Trang</i>
Lời giới thiệu	3
Lời nói đầu	4
Bài mở đầu	6
PHẦN A – KỸ THUẬT MAY CƠ BẢN	11
Chương I – DỤNG CỤ NGHỀ MAY	11
I- Giới thiệu chung	11
II- Các loại dụng cụ cắt may	12
Câu hỏi chương I	20
Chương II – KỸ THUẬT KHÂU TAY	21
I- Ý nghĩa của khâu tay	21
II- Những điều kiện cần thiết	21
III- Các đường khâu tay cơ bản	23
IV- Phương pháp thực hiện các đường khâu tay	23
Câu hỏi chương II	33
Chương III – THIẾT BỊ MAY	34
Bài 1 – Giới thiệu một số mũi may	34
I- Mũi may thắt nút	34
II- Mũi may móc xích đơn	36
III- Mũi may móc xích kép	37
IV- Mũi may vắt sổ	38
V- Mũi may chân điều	39

Bài 2 – Máy may bằng một kim	41
I- Cấu tạo chung	41
II- Cách sử dụng và bảo dưỡng	45
Bài 3 – Máy may bằng hai kim	49
I- Cấu tạo chung	49
II- Cách sử dụng và bảo dưỡng	52
Bài 4 – Máy vắt sổ	53
I- Cấu tạo chung	53
II- Cách sử dụng và bảo dưỡng	57
Bài 5 – Máy thừa khuyết	58
I- Cấu tạo chung	58
II- Cách sử dụng và bảo dưỡng	63
Bài 6 – Máy đính cúc	63
I- Cấu tạo chung	63
II- Cách sử dụng và bảo dưỡng	66
Bài 7 – Thực hành	67
I- Máy may bằng một kim	67
II- Máy vắt sổ	69
Câu hỏi chương III	70
Chương IV – KỸ THUẬT MAY CÁC ĐƯỜNG MAY MÁY CƠ BẢN	71
I- Khái niệm đường may máy cơ bản	71
II- Tiêu chuẩn kỹ thuật dùng để đánh giá chất lượng các đường may cơ bản	72
III- Phương pháp may các đường may cơ bản	72
Câu hỏi chương IV	86
Chương V – ĐỊNH MỨC VẢI	87
I- Cách tính định mức vải may sơ mi nữ, nam	88
II- Cách tính định mức vải may quần âu nam, nữ	90

III- Cách tính định mức vải may váy và áo váy	91
IV- Cách tính định mức vải may áo dài	94
Câu hỏi chương V	95
PHẦN B – QUY TRÌNH KỸ THUẬT MAY MỘT SỐ KIỂU QUẦN, ÁO, VÁY	96
Chương VI – KỸ THUẬT MAY SƠ MI NAM, NỮ	96
I- Kỹ thuật sang dấu	96
II- Kỹ thuật may ly, chiết	97
III- Kỹ thuật may túi ốp ngoài	98
IV- Kỹ thuật may cổ áo	102
V- Kỹ thuật may nẹp	113
VI- Quy trình lắp ráp sơ mi nam, nữ	116
VII- Vệ sinh công nghiệp, hoàn thiện sản phẩm (là, gập, bao gói)	128
VIII- Yêu cầu chất lượng may sơ mi nam, nữ	130
Câu hỏi chương VI	130
Chương VII – KỸ THUẬT MAY QUẦN ÂU NAM, NỮ	131
I- Kỹ thuật sang dấu	131
II- Kỹ thuật may ly, chiết	131
III- Kỹ thuật may túi bỏ trong	131
IV- Kỹ thuật may cửa quần kéo khoá	139
V- Kỹ thuật may cạp quần	141
VI- Quy trình lắp ráp quần âu nam, nữ	144
VII- Vệ sinh công nghiệp, hoàn thiện sản phẩm (là, gập, bao gói)	151
VIII- Yêu cầu chất lượng may quần âu nam, nữ	152
Câu hỏi chương VII	153
Chương VIII – KỸ THUẬT MAY VÁY VÀ ÁO VÁY	153
I- Kỹ thuật sang dấu	153
II- Kỹ thuật may ly, chiết	153
	169

III- Kỹ thuật may cổ áo (cổ tròn, cổ vuông, cổ trái tim, cổ thuyền)	153
IV- Quy trình lắp ráp váy và áo váy	155
V- Vệ sinh công nghiệp, hoàn thiện sản phẩm (là, gấp, bao gói)	158
VI- Yêu cầu chất lượng may áo váy nữ	159
Câu hỏi chương VIII	159
Chương IX – KỸ THUẬT MAY ÁO DÀI	160
I- Kỹ thuật sang dấu	160
II- Kỹ thuật may ly, chiết	160
III- Kỹ thuật may cổ áo (cổ tàu đứng)	160
IV- Quy trình lắp ráp áo dài nữ	161
V- Vệ sinh công nghiệp, hoàn thiện sản phẩm (là, gấp, bao gói)	164
VI- Yêu cầu chất lượng may áo dài nữ	166
Câu hỏi chương IX	166
Mục lục	167